

ZADANIE 1

Wieża kościelna stanowi część budynku kościoła, a czasem jest osobną budowlą. W Polsce najczęściej spotykamy jedną lub dwie wieże od strony zachodniej, natomiast nieco niższa, nad skrzyżowaniem nawy głównej i transeptu, jest nazywana sygnaturką. Zwłaszcza we Włoszech popularne były wieże wolno stojące, pełniące często rolę dzwonnicy. Moda na wieże umieszczone od strony zachodniej wywodzi się z Niemiec.

Zadanie do wykonania: Rozpoznaj wieże naszych gminnych kościołów i podpisz fotografie, podając nazwę miejscowości, w której znajduje się wieża kościoła na niej umieszczona.

Kłaj

Brzezie

Szarów

Lęzkowice

ZADANIE 2

Jedni się tu urodzili,
inni tylko wychowali,
pracy trud zostawili,
lub z ambony nauczali.

Zadanie do wykonania: Połącz strzałkami nazwiska osób z nazwą miejscowości, z którą ona jest związana.

ZADANIE 3

Kapliczka to ... „określenie małego budynku, szopki, przykrycia, daszku, przeznaczonego na ochronę jakiejś świętości i modlitwę. Do Polski wyraz ten dostał się (jak utrzymuje Karłowicz) przez Czechy, gdzie brzmiał: kapla, kaple i kaplice. Możliwi stawiali przy swych dworach kaplice do modlitwy z grobami dla zmarłych, ubożsi stawiali tylko ochronne daszki na słupach dla postaci Chrystusa, Matki Boskiej lub figur innych świętych, które też nazywano pospolicie „świętymi figurami.” Pobożna szlachta, mieszczenie i kmiecie, budowali wszędzie takie kapliczki i figury. Przy każdym miasteczku, dworze, wsi i drogach rozstajnych znajdowało się ich po kilka” (cytat: „Encyklopedia staropolska” – Z. Gloger).

Zadanie do wykonania: Na podstawie opisu należy odszukać w terenie kapliczkę i podać kto jest głównym patronem kapliczki (główna postać).

1. W **Brzeziu**, na rozstaju dróg, stoi trójkondygnacyjna kapliczka ufundowana przez Katarzynę Kościółkówną w 1880 roku. W dolnych częściach kapliczki zobaczymy postacie świętych: Katarzyny, Michała Archanioła, Agnieszki, Ambrożego, Mikołaja oraz sceny Zwiastowania i koronacji Najświętszej Marii Panny. Kapliczka wykonana jest z piaskowca. Odnowiona w ostatnim czasie.

Głównym patronem kapliczki jest św Florian

2. W **Lęczkowicach**, przy drodze głównej, w pobliżu ośrodka zdrowia, znajduje się kapliczka autorstwa prawdopodobnie Wojciecha Samka, na której po bokach znajdują się płaskorzeźby świętych Ambrożego i Agaty. Pochodzi ona z 1906 roku.

Głównym patronem kapliczki jest Matka Boska

3. W **centrum Klaja**, przy skrzyżowaniu z ulicą Gradobiec, znajduje się murowana kapliczka domkowa. W środku, wśród kwiatów, główna postać z nietypowo ułożonymi stopami.

Głównym patronem kapliczki jest Pan Jezus

4. W **Szarowie**, w pobliżu szkoły, jest kapliczka na której znajduje się tablica z wyrytą inskrypcją: NA CZEŚĆ – TADEUSZA – WAJDY - KTÓRY ZOSTAŁ – ZAMORDOWANY - PRZEZ NIEMCÓW 1943 - PROSI O ZDROWAŚ MARIA – FUNDATORKA – MATKA.

Głównym patronem kapliczki jest Matka Boska

5. W **Targowisku**, przy drodze z Niepołomic do Brzeska, tak zwanej Drodze Wołowej, znajduje się słupowa, murowana kapliczka z 1811 roku. Wybudowana została ze środków pozyskanych w wyniku postoju wojsk napoleońskich przez Walentego Korbuta.

Na najwyższej umieszczonej płaskorzeźbie widzimy ukrzyżowanie Pana Jezusa

ZADANIE 4

Postacie historyczne związane z gminą Klaj.

Z naszą okolicą związanych jest wiele postaci historycznych. Jedne tutaj się urodziły, pracowały lub tworzyły. Innych kontakt był mniej znaczący. Wszystkie były jednak ważnymi postaciami i warto jest o nich wspomnieć.

Zadanie do wykonania: Podaj imię i nazwisko osoby o której mowa.

1.

Zbigniew z Brzezia

(ur. 1360, zm. 1425) – marszałek wielki koronny 1399-1425, starosta krakowski 1409–1410, dyplomata. Był bliskim współpracownikiem króla Władysława Jagiełły, w imieniu którego posłował do Zygmunta Luksemburskiego. Był świadkiem pokoju w Raciążku w 1404 roku. W 1408 roku prowadził posiłki polskie wysłane na wyprawę księcia Witolda przeciwko księstwu moskiewskiemu. W czasie bitwy pod Grunwaldem dowodził 34 chorągwią marszałkowską. Podpisał pokój toruński 1411 roku.

2.

Królowa Bona

(ur. 2 lutego 1494 w Vigevano, zm. 19 listopada 1557 w Bari) – od 1518 królowa Polski i wielka księżna litewska, księżna Rusi, Prus i Mazowsza. W 1547 r. na okres 8 lat Lanckorońscy wydzierżawili jej swoje dobra (Grodkowice i Brzezie). Podczas jednego z polowań w Puszczy niepołomickiej, w wyniku upadku z konia, poroniła syna, którego pochowano w podziemiach kościoła w Niepołomicach.

3.

Władysław Żeleński

(ur. 6 lipca 1837 w Grodkowicach, zm. 23 stycznia 1921 w Krakowie) – polski kompozytor, pedagog, organizator życia muzycznego. Był jednym z głównych przedstawicieli neoromantyzmu w muzyce polskiej, najwybitniejszym po Stanisławie Moniuszce twórcą oper i pieśni. Dzieciństwo spędził w Grodkowicach.

ZADANIE 5

Kopiec – forma ukształtowania powierzchni ziemi, budowla ziemna w kształcie stożka. Na terenie Europy kopce, różnej wielkości i konstrukcji, były wznoszone już w czasach prehistorycznych. Pełniły wówczas rolę miejsc pochówku, a także funkcje kultowe, obronne, obserwacyjne. W znacznej części przypadków ich rola jest nieznana. W późniejszych wiekach kopce wznoszono jako pamiątki ważnych wydarzeń historycznych lub w celu pośmiertnego upamiętnienia godnych osób. Niewielkie kopce oznaczały np. granice ziem czy wsi.

Zadanie do wykonania: W naszej gminie oraz gminach sąsiadujących, jest co najmniej pięć znaczących i opisanych w literaturze kopców. Wymień przynajmniej 3. Odwiedź jeden z nich i poszukaj o nim wiadomości – zachowaj je dla siebie – wierzymy, że zadanie wykonałeś ze szczególną starannością.

Najpopularniejsze to:

1. Kopiec ariański w Brzeziu
2. Kopiec Grunwaldzki w Niepołomicach
3. Kopiec Krakusa w Krakuszowicach
4. Kopiec Dąbrowskiego w Pierzchowie
5.

ZADANIE DODATKOWE

Opisz w kilku zdaniach wydarzenie związane z naszym terenem, o którym opowiadali Ci rodzice lub dziadkowie. Może byli świadkami jakiegoś wydarzenia lub przekazywali starą opowieść już kolejnemu pokoleniu. A może opowieścią była jakaś legenda?

Tutaj niektórzy opisali wspomnienia rodzinne np. o domowych zamachach i ich losach, o historii imion w rodzinie oraz nietypowych imionach nadawanych dzieciom.